

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

2023

Anna Schierová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Jan

ilustrovaná kniha s textem V. Říhy

Anna Schierová

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Specializace Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

Jan

ilustrovaná kniha s textem V. Říhy

Anna Schierová

Vedoucí práce: Renáta Fučíková, akademický malíř

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anna SCHIEROVÁ**
Osobní číslo: **D20B0012P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Mediální a didaktická ilustrace**
Téma práce: **ILUSTROVANÁ KNIHA**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Kompletní ilustrační a grafické řešení klasického či nového textu, beletrie, poezie, naučná literatura, minimální rozsah funkční knihy 40 stran.

Tvůrčí záměr: Záměrem je vytvořit návrh funkční umělecké publikovatelné knihy.

Způsob realizace: Technika realizace vyplyne v průběhu přípravných kreseb, skic a následných zkoušek.

Cíl: Cílem je vytvořit knihu, která bude řešit dané téma.

Předpokládaný charakter výstupu: Výstupem budou 3 kopie knihy s minimálním počtem 20 ilustrací.

Rozsah průvodní zprávy: Průvodní zpráva bude vytvořena v rozsahu minimálně 3 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- MALÝ, Radek. *Příhody matky Přírody*. ilustrace Nikola HOŘENÍ. vyd. Praha: Meander, 2014. 59 s. ISBN: 978-80-87596-44-9.
- OJEDA, Ana Paula a PALOMINO, Juan. *Messagere del vento*. vyd. Gallucci, 2018. 30 s. ISBN 13: 9788893482233.
- TAN, Shaun. *Příběhy z konce předměstí*. přeložily Eva DEJMKOVÁ a Markéta JANSOVÁ. vyd. Zlín: Kniha Zlín, 2011. 89 s. ISBN: 978-80-87497-23-4.
- VOPĚNKA, Martin. *O dívoce a duši*. Pohádky z hor. ilustrace Iku DEKUNE. vyd. Praha: Mladá fronta, 2016. 135 s. ISBN: 978-80-204-4219-2.
- ZENZIUS, Pierre. *La montana piú alta*. vyd. Rizzoli RCS, 2019. 50 s. ISBN 13: 9788817109529.

Vedoucí bakalářské práce: **akademický malíř Renáta Fučíková**
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

LS.

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 7. září 2022

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2023

.....

Děkuji Renátě Fučíkové za vedení práce, její výborné rady mě bezpečně provedly celým procesem a pomohly mi vyřešit všechny problémy, se kterými jsem se potkala na cestě k hotové bakalářské práci.

OBSAH

1	TÉMA - DŮVOD JEHO VÝBĚRU, REŠERŠE	9
2	PROCES TVORBY	10
3	POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	12
4	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	13
	4.1 Knižní a periodická literatura	13
	4.2 Internetové zdroje	13
5	RESUMÉ	14
6	SEZNAM PŘÍLOH	15

1 TÉMA - DŮVOD JEHO VÝBĚRU, REŠERŠE

Velmi brzy jsem se rozhodla, že budu ilustrovat beletrii. Během studia jsme nejčastěji vytvářeli ilustrace, ke kterým by, v případě vydání, byl až zpětně napsán text. Proto mě velmi zajímal opačný proces, a tak jsem se rozhodla prozkoumat vztah mezi hotovým textem a mou nově vznikající ilustrací. Chtěla jsem ilustrovat knihu pro děti, z toho důvodu bylo ilustrování pohádky logickou volbou. Významnou roli v mém rozhodnutí hrála i skutečnost, že mám krásné vzpomínky na večerní předčítání pohádek. Pohádky jsou navíc vhodně krátké texty, s poetickým příběhem, který poskytuje velký prostor pro interpretaci ilustrací.

Přes léto jsem přečetla mnoho různých pohádek, a tak jsem narazila na několik textů, které mě k ilustrování velmi lákaly. Mou první volbou byla kniha *Edudant a Francimor* Karla Poláčka, ale po konzultaci s vedoucí práce Renátou Fučíkovou jsem ji zamítla kvůli nadměrnému rozsahu pro bakalářskou práci. Ve výběru bylo i několik dalších krátkých pohádek - například velmi poetická *Jabloňová panna* Karla Jaromíra Erbena, *Princ Bajaja* Boženy Němcové, i málo známá pohádka Václava Beneše Třebízského *Závěť otcova*. Nakonec jsem se rozhodla pro pohádku, na kterou jsem narazila až v září v knize *Alšovy pohádky*. Jedná se o krátkou pohádku Václava Říhy s názvem *Jan*.

Pohádky Václava Říhy jsou unikátní, protože se kromě psaní beletrie věnoval akademickému studiu literatury. Václav Říha, vlastním jménem Václav Tille (1867 Tábor-1937 Praha), byl významný literární a divadelní kritik a teoretik se zaměřením na romanistiku a lidovou tvorbu, zejména pohádky. Říhovy rozsáhlé akademické znalosti hluboce ovlivnily jeho vlastní tvorbu - vznikly díky nim autorské pohádky, které jsou velmi stručné, a přesto nesmírně poetické. Václav Říha nepotřebuje mnoho slov, i jen pár větami dokáže to, na co jiní potřebují dlouhé stránky.

Václav Říha často zpracovává známé lidové pohádky, ale díky jeho mistrnému podání se zdají nové a okouzující. Právě pohádka *Jan* je asi nejlepším příkladem - jedná se o zcela archetypální příběh - rytíř zachrání princeznu před drakem i proradným lokajem a za odměnu dostane království a princeznu za ženu. Velmi klasický příběh, jaký se nám vybaví pod slovy pohádka, ale je kouzelně napsaný a některé detaily, které Říha do textu vkládá, působí svěže a překvapivě. Pohádka mě nejdříve zaujala svou jednoduchou krásou a čím víc jsem přemýšlela nad tím, kterou pohádku zvolit, tím častěji jsem se k ní vracela.

Pohádky Václava Říhy patří mezi šperky české literatury pro děti a zájem o ně nikdy neopadl. Není tedy překvapivé, že pohádka *Jan* byla vydávaná opakovaně s různými ilustracemi. Nutné je zmínit krásné secesní ilustrace Mikoláše Alše v knize *Alšovy pohádky* (1904) - vůbec prvním vydání pohádky *Jan*, dále například ilustrace Milady Marešové v mnohokrát vydané publikaci *Zvířátka a Petrovští*, Cyrila Boudy v knize *Pohádky Václava Říhy: Pro malé čtenáře* (1968), Františka Skály ve sborníku *Knížka pohádek Václava Říhy* (1987) a jedno z nejnovějších vydání této pohádky ilustrované Vlastou Švejdvovou v knize *Nejhezčí pohádky o princeznách* (2009).

Dosavadní ilustrace jsou stylově rozmanité a mnohé z nich jsou velmi povedené, sama obzvláště obdivuji podání Mikoláše Alše a Cyrila Boudy. Bohužel jsou náměty existujících ilustrací téměř identické a můžeme je rozdělit na dva hlavní typy - úvodní ilustraci rytíře na koni u názvu pohádky a vyobrazení boje s drakem. Důvodem je, že pohádka *Jan* byla dosud vždy vydána v rámci větší sbírky pohádek, ve které byl silně omezený prostor pro každou z pohádek, ilustrace se proto musely omezit pouze na nejpodstatnější části vyprávění. Mé zpracování je odlišné, zaměřila jsem se pouze na jednu pohádku, a tak jsem mohla vytvořit knihu, kde je role ilustrace rovnocenná textu.

2 PROCES TVORBY

Už na začátku práce jsem se rozhodla, že chci pracovat s atypickým vysokým formátem - ten mi umožnil nechat vyniknout figury na samostatných stranách, zatímco dvoustrany tvoří příjemný obdélník vhodný pro větší ilustrace. Kalkulace konkrétní velikosti stránky byla ovlivněna dvěma faktory. Chtěla jsem, aby kniha měla komorní rozměr a dobře se držela v ruce, zároveň stránka nemohla být příliš úzká, aby dobře fungovalo formátování textu. Vytvořila jsem proto několik skic s různými poměry stran a také jsem zkusila do identických formátů umístit část textu. Právě text byl ve výsledku hlavním faktorem při rozhodování. Výsledný formát knihy 17*27 cm je o něco širší než mé první pokusy, ale stále výrazně vertikální.

V dalším kroku jsem rozdělila text a definovala tím prostor pro jednotlivé ilustrace. Při dělení textu jsem se držela především příběhu. Zároveň jsem se snažila, aby se rovnoměrně střídaly strany s drobnými ilustracemi, kde může být více textu,

a dvojstrany s velkou ilustrací. Vzniklé členění nebylo finální, ale výrazně mi usnadnilo další plánování. Poté jsem vytvořila maketu knihy ve skutečné velikosti a naplnila ji skicami k jednotlivým ilustracím, včetně naznačení předpokládaného umístění textového pole. Důkladné předběžné plánování bylo nezbytné, protože práce s hotovým dílem neumožňuje přizpůsobit délku ani obsah textu ilustracím jako u autorské knihy.

Text pohádky je velmi stručný a neobsahuje mnoho detailních popisů, to mi ponechalo rozsáhlé možnosti pro vlastní interpretaci pohádky. v průběhu studia didaktické ilustrace jsem se začala zajímat o historické odívání, proto jsem se rozhodla pohádku pevně časově ukotvit a využít dobovou módu. Zvolila jsem první polovinu 15. století (kolem roku 1430). Je to období transformace, ve většině Evropy pokračuje pozdně gotická móda, zatímco v Itálii začíná vznikat raně renesanční móda inspirovaná antikou¹. Vzniklá variabilita střihů mi usnadnila můj cíl vytvořit svět, který je krásný a rozmanitý, zároveň zajímavější, než by byla romanizovaná historická směs, kterou často nalézáme u vyobrazení pohádek.

Při návrhu postav jsem se opírala o dobová díla - *Devonshirské lovecké tapiserie*, *Klanění tří králů* Domenica Veneziana, ilustrace Barthélemy d'Eycka v manuskriptu *Traktát o formách a pravidlech turnaje*. U postavy princezny jsem se inspirovala obrazy italského malíře Antonia Pisanella. Podoba hradu princezny vychází ze severoitalské architektury, jeho okolí je inspirováno Dolomity.

Pracovala jsem s barevnou paletou s převážně zelenými a červenými tóny. Zelenou jsem zvolila, abych mohla vhodně vyobrazovat různé krajiny. Červená tvoří se zelenou komplementární kontrast, proto postavy v červeném vyniknou v krajině, i pokud jsou velmi malé. Barevnou paletu jsem dodržela i u písma, hlavní část textu je tmavě zelená, zatímco titul je jasně červený.

Nejdříve jsem plánovala vytvářet ilustrace digitálně, podobně jako ilustrace k Svěrákově písni *Když byla maminka dívčinou* (semestrální práce, ZS 2022/23). Po několika pokusech jsem se rozhodla pro změnu techniky, u digitální malby se mi nepodařilo najít zlatý střed mezi přílišnou realističností a expresivním projevem

¹ FONT, Louredes M. 1430-1439: 15th century, decade overview. *Fashion History Timeline* [online]. New York: Fashion Institute of Technology, State University of New York, Jun 21, 2021. Poslední změna Jun 24, 2021 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://fashionhistory.fitnyc.edu/1430-1439/>

nevhodným pro podrobnější scény. Mou novou technikou se stala malba akrylem kombinovaná s kresbou akvarelovými pastelkami, u některých ilustrací jsem vytvářela drobné akcenty koláží. Práci s akrylem jsem si poprvé vyzkoušela během workshopu s italským ilustrátorem Marcem Ieie na Jiří Trnka International Symposium 2021. s technikou jsem dále pokračovala v autorském zinu Půda (klausurní práce, LS 2021/22), kde jsem kombinovala akrylovou malbu s koláží.

Dokončené ilustrace jsem po naskenování začistila a sesadila s textem pohádky v programu Affinity Publisher 2 (Serif).

Tisk proběhl v tiskárně Indigoprint, se kterou jsem již dříve spolupracovala při tisku semestrální práce - tiché knihy *Wonderful Wandering into the Woods* (2021).

3 POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Výsledkem díla je bohatě ilustrované podání pohádky *Jan* Václava Říhy. Kniha má 44 stran ve formátu 17*27 cm. Je vázaná pevnou vazbou V8. Tisk byl uskutečněn na krémově bílém papíru Munken Pure 150 g/m². Předsádky jsou jasně červené. Za účelem lepší ochrany knihy a s ohledem na bílé části obálky byla pro obálku zvolena laminovaná povrchová úprava.

Pro text bylo použito písmo *Alegreya* v řezu *regular* a tmavě zelené barvě, titul je rovněž písmem *Alegreya* v řezu *italic* a jasně červené barvě. *Alegreya* je patkové písmo s velmi dobrou čitelností a lehce atypickým tvarováním.

Pohádka je bohatě ilustrovaná, alternuje mezi dvojstranami s velkou ilustrací a malým, nebo žádným prostorem pro text, a dvojstranami s jednou či dvěma drobnými ilustracemi doplněnými delším úsekem textu.

Ideálním využitím díla může být společné předčítání pohádky s rodiči, ale díky malému množství textu a velkým rozstupům mezi řádky je kniha vhodná i ke čtení dětmi. Vzhledem k lehce zastaralému jazyku ji nedoporučuji pro samostatné čtení mladším dětem, které by některá slova mohla zmást, nicméně věřím, že s občasným vysvětlením může poskytnout zajímavé a uspokojujivé čtení i nejmladším čtenářům.

4 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

4.1 Knižní a periodická literatura

HERALD, Jacqueline. *Renaissance dress in Italy 1400-1500*. Atlantic Highlands, N.J.: Humanities Press, 1981. ISBN 9780391023628.

KÁBOVÁ, Hana. Portréty z archivu: Václav Tille. *Akademický bulletin Akademie věd České republiky*. Praha: Akademie věd České republiky, 2012, 2012(01). ISSN 1210-9525. Dostupné také z: <http://abicko.avcr.cz/2012/01/12/index-2.html>

ŘÍHA, Václav. *Zvířátka a Petrovští a jiné pohádky*. Ilustroval Milada MAREŠOVÁ. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1954.

4.1 Internetové zdroje

DUC D'ANJOU, René I. René i d'Anjou, Traité de la forme et devis comme on peut faire les tournois [manuskript]. Ilustroval Barthélemy D'EYCK. In: *Bibliothèque nationale de France* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b84522067>

FONT, Louredes M. 1430-1439: 15th century, decade overview. *Fashion History Timeline* [online]. New York: Fashion Institute of Technology, State University of New York, Jun 21, 2021. Poslední změna Jun 24, 2021 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://fashionhistory.fitnyc.edu/1430-1439/>

LOCKETT, Charles J. The Evolution of Medieval Armor: Maille, Leather & Plate. *TheCollector* [online]. Montreal, 2022, Jan 29, 2022 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.thecollector.com/evolution-medieval-armor/>

PISANELLO, Antonio. Portrait d'une princesse de la Maison d'Este [olejomalba]. 1425-1450. In: *Musée du Louvre: Louvre Collections database* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://collections.louvre.fr/ark:/53355/cl010064951>

PISANELLO, Antonio. Two Men and a Woman Wearing Long Houppelandes [perokresba]. 1438-40. In: *Musée Bonnat-Helleu* [online]. Bayonne [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://webmuseum.com/ws/musee-bonnat-helleu/app/collection/record/1521>

The Devonshire Hunting Tapestries [série tapiserií]. 1425-1430. In: *Victoria and Albert Museum* [online]. London [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: https://collections.vam.ac.uk/search/?q=devonshire%20hunting%20tapestries&page=1&page_size=15&kw_object_type=Tapestry

Václav Tille/Václav Říha: bibliografie [online]. 2016-10-16 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <http://comenius-bibl.wz.cz/Tille.html>

VENEZIANO, Domenico. Adoration of the Magi [olejomalba]. 1439. Jörg P. ANDERS [fotografie]. In: *Staatliche Museen zu Berlin* [online]. Berlín [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://recherche.smb.museum/detail/866005>

14th and 15th century Footwear. *Historical italian shoes by Graziano dal Barco* [online]. Arzignano [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <http://www.historicalitalianshoes.com/medieval-footwear.asp>

5 RESUMÉ

As my bachelor thesis I created illustrations for Václav Říha's fairy-tale *Jan*. My aim was to create a book for children in which illustration and text would have an equal importance. This intention sets my work apart from previous adaptations of the fairy-tale *Jan* which as a result of being contained in larger publications were always only minimally illustrated.

Jan is an archetypal story about a knight who saves a princess from a dragon, however it is masterfully written and even though a reader can anticipate most of what will happen the story feels novel.

I decided to set the tale around the year 1430 and to use period appropriate clothing for the characters. Many of the designs were inspired by art of that time, most notably The Devonshire Hunting Tapestries and the paintings of Antonio Pisanello.

The illustrations were created using a mixed technique combining acrylics and watercolour pencils, in addition collage was used for several accents. The book uses non traditional vertical format, with the size of a page being 17*27 cm. Thus a single page is ideal for illustrations of people and other vertical figures, while a double page creates a pleasant rectangle optimal for larger illustrations.

The book was printed in Indigoprint printing-house on a light cream paper Munken Pure 150 g/m² and bound in a hard cover.

6 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - Ukázka inspiračních zdrojů

Příloha 2 - Vybrané skici z makety knihy

Příloha 3 - Vybrané skici z makety knihy

Příloha 4 - Ukázka předchozí práce s technikou - zin *Půda*

Příloha 5 - Vybrané ilustrace před úpravou

Příloha 6 - Vybrané upravené dvoustrany s textem

Příloha 7 - Vybrané upravené dvoustrany s textem

Příloha 8 - Vybrané upravené dvoustrany s textem

Příloha 9 - Obálka knihy

Příloha 1 - Ukázka inspiračních zdrojů - ilustrace Barthélemy d'Eycka v manuskriptu *Traktát o formách a pravidlech turnaje*¹, obraz Antonia Pisanello *Portrait d'une princesse de la Maison d'Este*,² tapisserie *Lov kanců a medvědů* ze série *Devonshirské lovecké tapisserie*³

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France. Département des Manuscrits, Français 2695

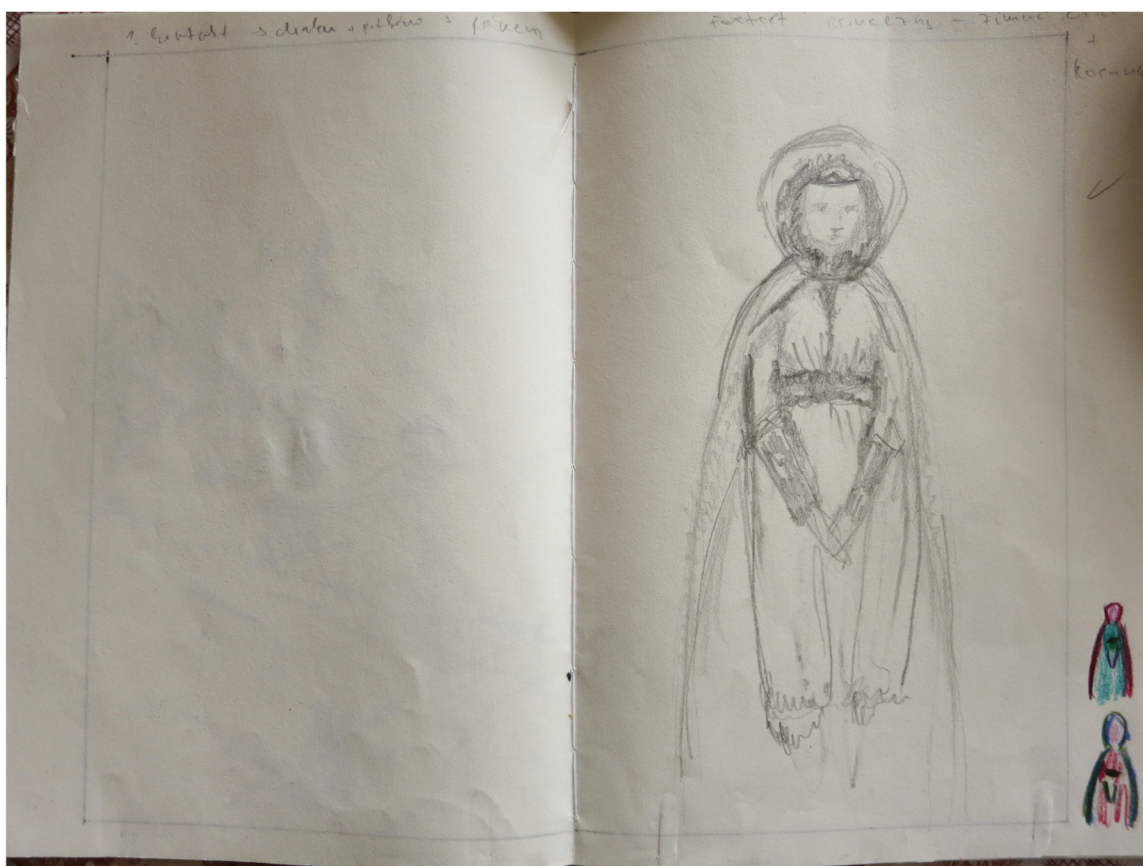
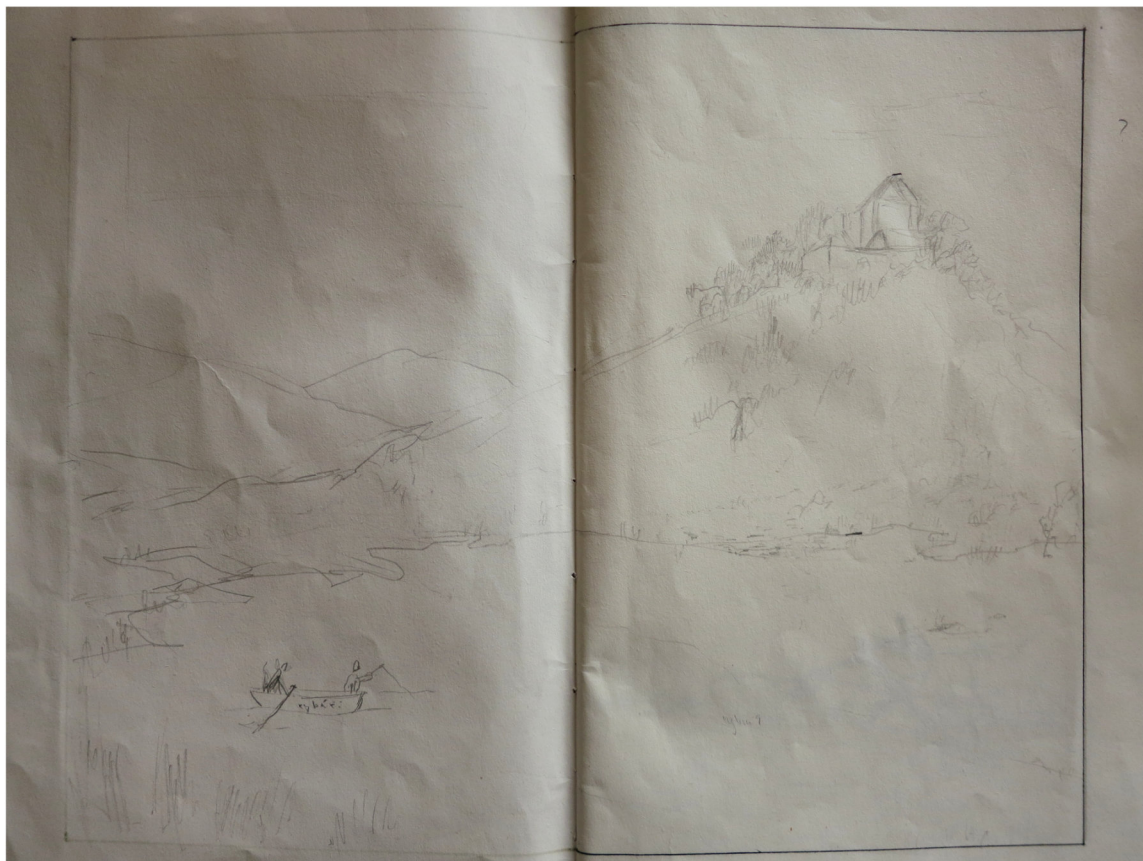

¹ DUC D'ANJOU, René I. René i d'Anjou, *Traité de la forme et devis comme on peut faire les tournois* [manuskript]. Ilustroval Barthélemy D'EYCK. In: *Bibliothèque nationale de France* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b84522067>

² PISANELLO, Antonio. *Portrait d'une princesse de la Maison d'Este* [olejomalba]. 1425-1450. In: *Musée du Louvre: Louvre Collections database* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://collections.louvre.fr/ark:/53355/cl010064951>

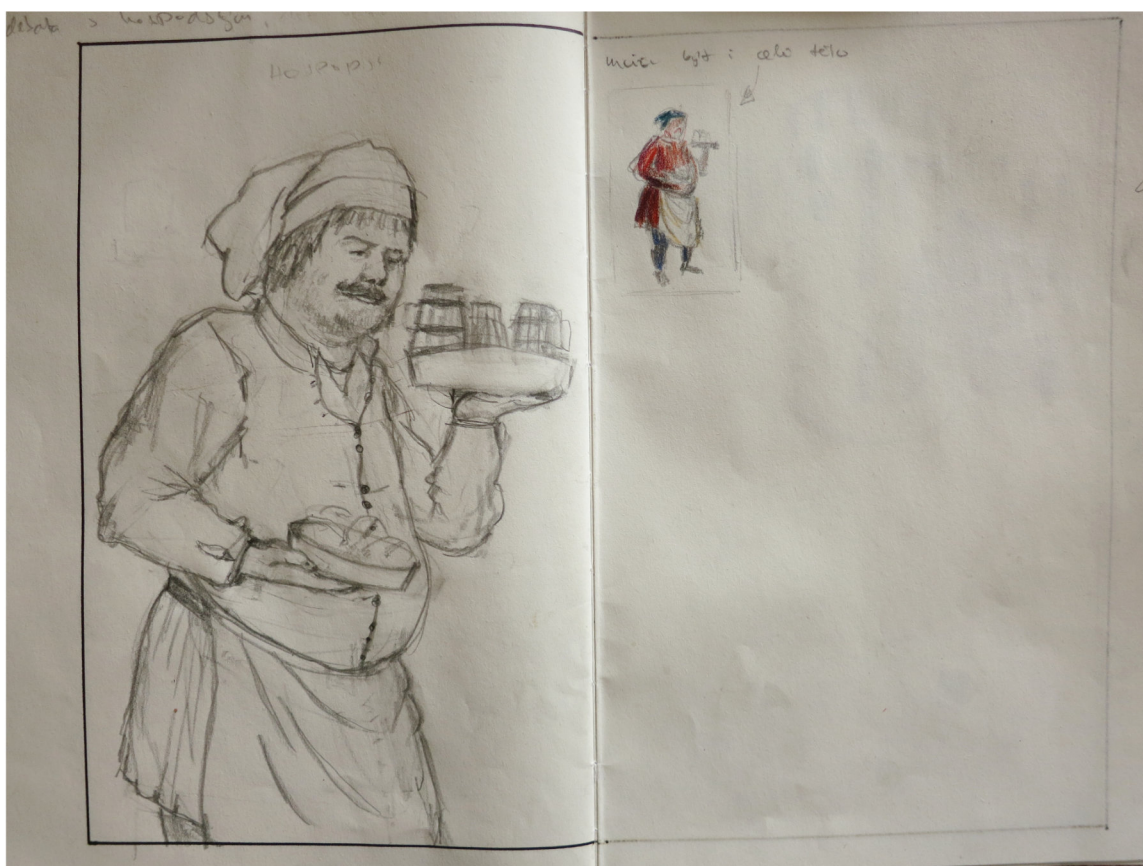
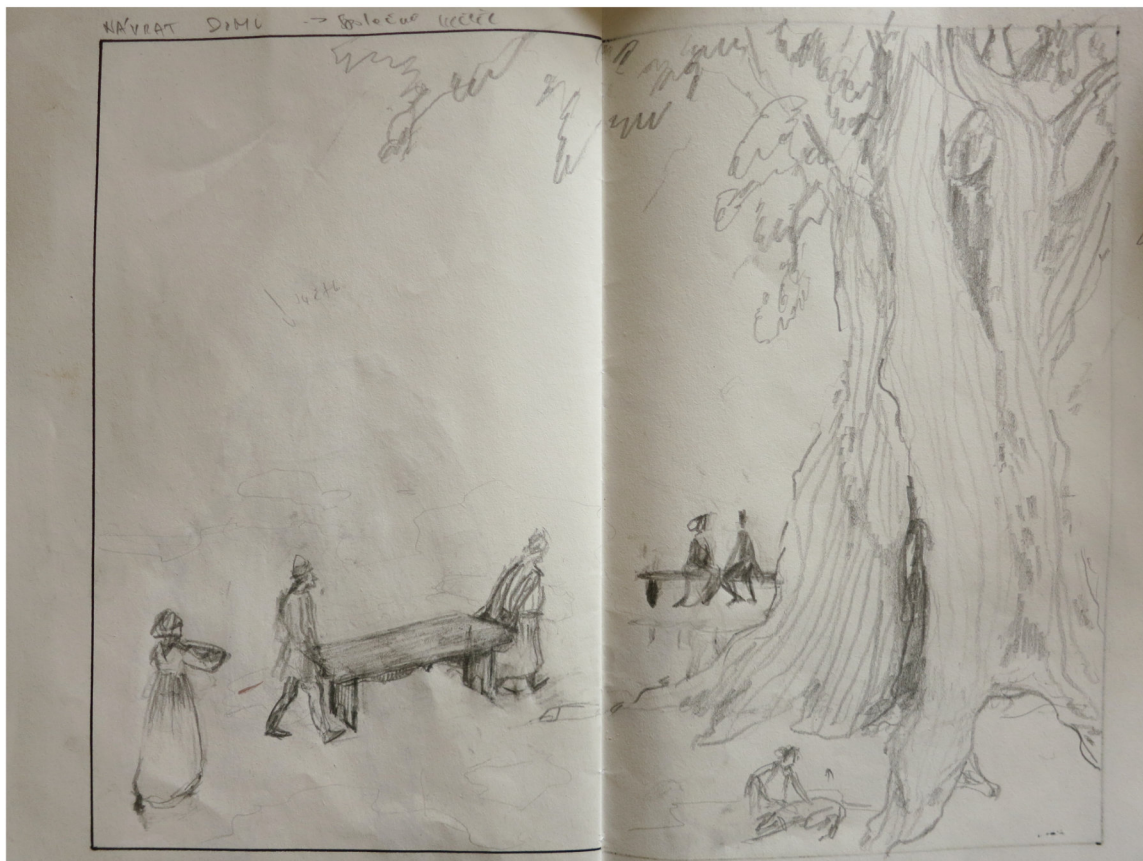
³ The Devonshire Hunting Tapestries [série tapiserie]. 1425-1430. In: *Victoria and Albert Museum* [online]. London [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: https://collections.vam.ac.uk/search/?q=devonshire%20hunting%20tapestries&page=1&page_size=15&kw_object_type=Tapestry

Příloha 2 - Vybrané skici z makety knihy¹

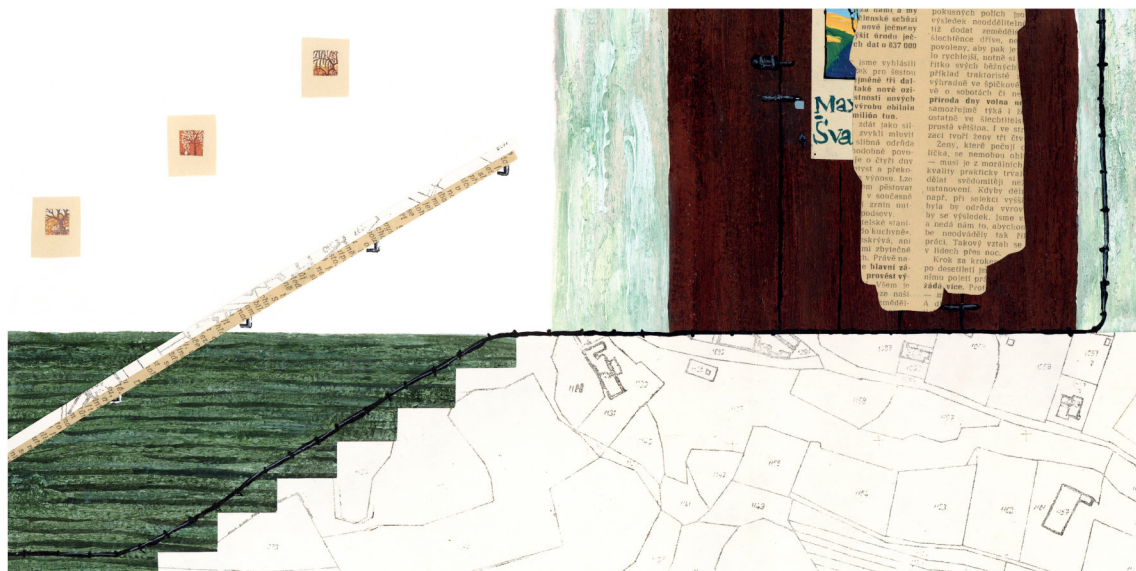
¹ Fotografie vlastní kresby

Příloha 3 - Vybrané skici z makety knihy¹

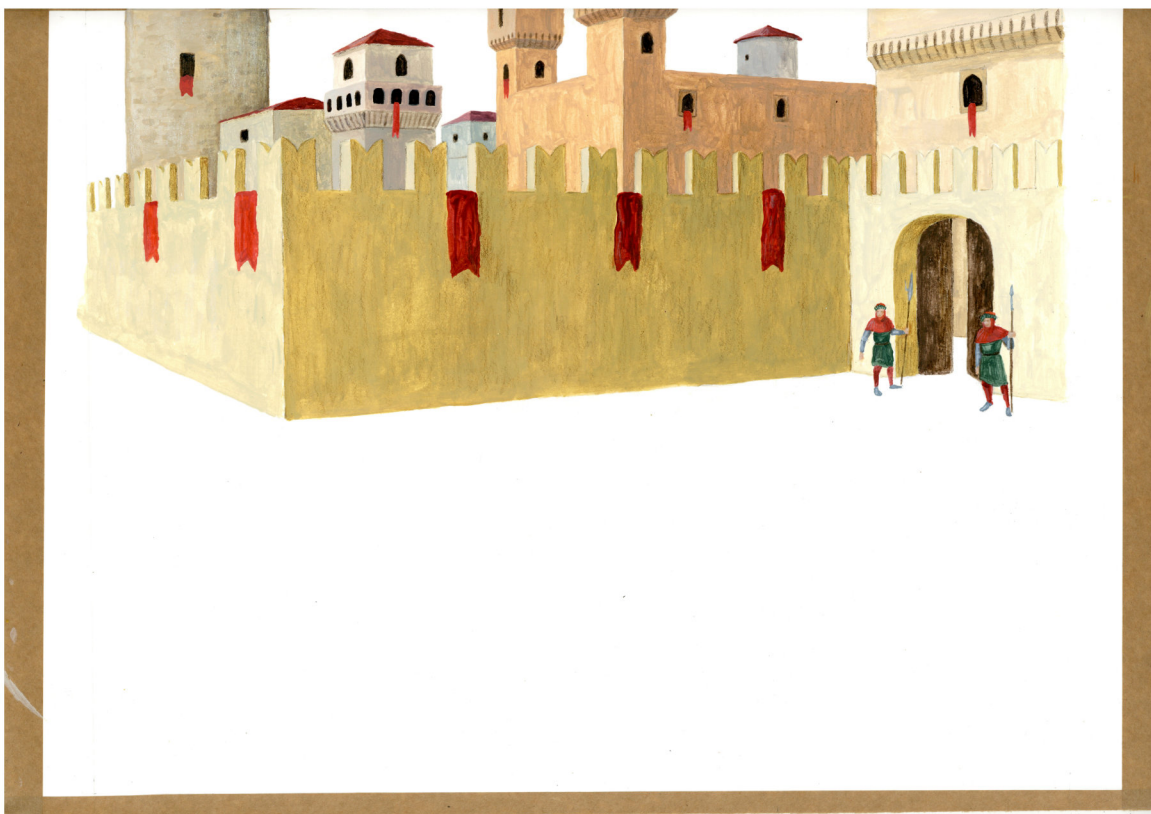
¹ Fotografie vlastní kresby

Příloha 4 - Ukázka předchozí práce s technikou - zin *Půda*¹

¹Vlastní ilustrace

Příloha 5 - Vybrané ilustrace před úpravou¹

¹Vlastní ilustrace

Příloha 6 - Vybrané upravené dvoustrany s textem¹

8

Tatínek dal vynést z komory svoji starou zbroj, v cizí zemi kovanou, dal ji kováři do podhradí vycídit, sedláři nové přazky našít; vyndal z truhlice starý meč, široký na píď, těžký jako sekýra, sám ho dobře vyčistil, kůži otřel, jelením lojem ostří namazal. Maminka, ta už celou zimu chystala synkovi výbavu, prádlo, prošívané kazajky pod železné pláty, rukavice a spodky ze srnčí kůže, vyšívala čabráku na koně. Sedlář zatím ušil pevně široké sedlo, lehkou uzdu z červené kůže, kovář ostře konika okoval, chrtovi zrobil široký obojek z ostrých ostnů. Všechno bylo hotovo včas; nezbylo než se rozloučit a jet.

9

Princezna radostí div neomdlela; prosila Jana, aby s ní šel domů, že její tatínek je bohatý, dá mu dobrou odměnu. Ale Jan pravil, že odměnu nechce, že musí jet domů, aby do roka a do dne dojel. Tak mu princezna dala na památku prstýnek a prosila, aby do roka a do dne zas přišel, na ni nezapomněl, a s tím se rozloučili.

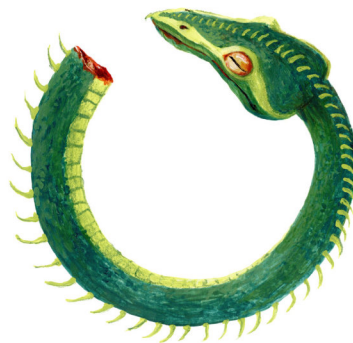
Jan odjel a lokaj vylezl z kapličky ven, vytáhl nůž a hrozil princezně, jak neodpřísáhne, že on je osvoboditel, musí umřít; nikdo o ní nezdví, v městě že se už pokládá za mrtvou.

Princezna zaplakala, ale přísahat musila. A lokaj hned vyhrnul rukávy, brodil se v tom jedu po kotníky, sbíral hlavy. Fezal fěmeny z dračí kůže, svazoval a pak se vydal na cestu do města s hlavami a s princeznou.

V městě už se modlili za mrtvou princeznu, že město od draka vykoupila, obětovala se, ale když se zdráva navrátila, po celém městě celou noc vyhrávali, lokaje slavili. A milý lokaj vypravoval, jak toho draka přemohl, všem hlavy ukazoval, nakonec žádal za odměnu princeznu za ženu. Princezna mlčela, vždyť přísahala, ale prosila rok a den sečkat, že učinila slib.

26

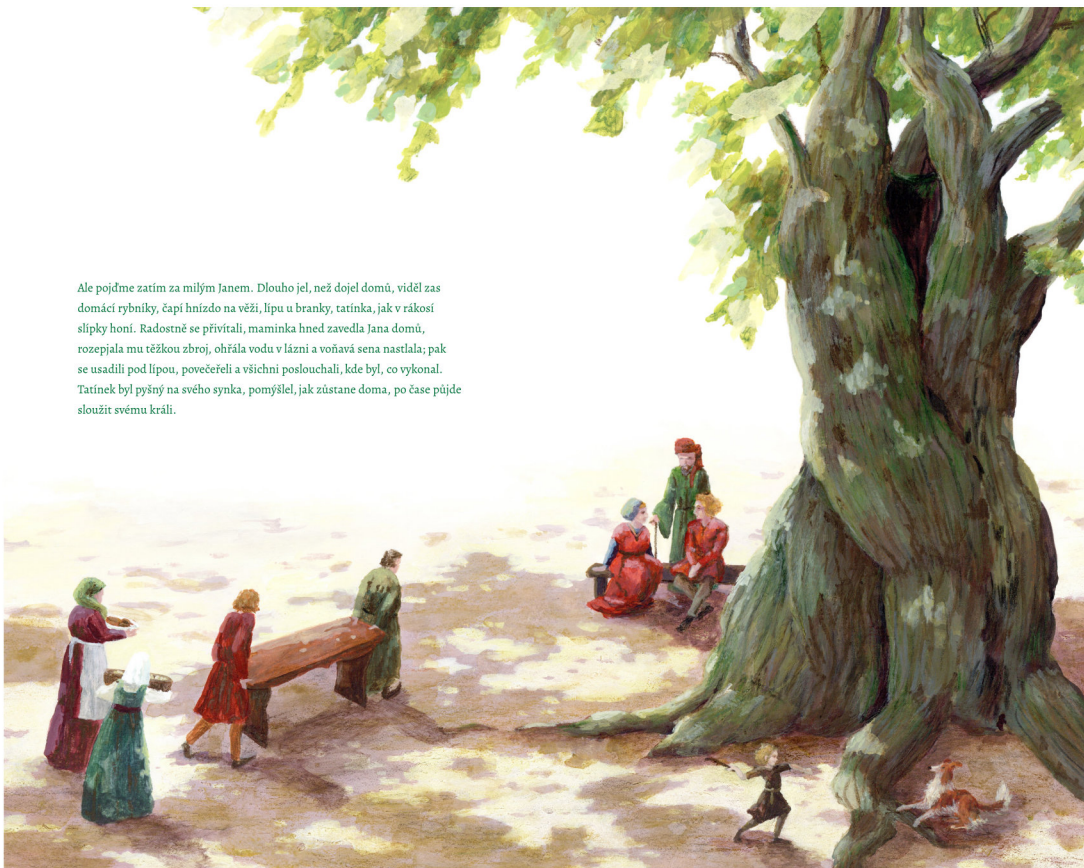

27

¹Vlastní ilustrace

Příloha 7 - Vybrané upravené dvoustrany s textem¹

Ale pojďme zatím za milým Janem. Dlouho jel, než dojel domů, viděl zas domácí rybníky, čapí hnízdo na věži, lipu u branky, tatínka, jak v rákosí slípky honí. Radostně se přivítali, maminka hned zavedla Jana domů, rozeplala mu těžkou zbroj, ohřála vodu v lázni a voňavá sena nastlala; pak se usadili pod lipou, pověčeli a všichni poslouchali, kde byl, co vykonal. Tatínek byl pyšný na svého synka, pomyslel, jak zůstane doma, po čase půjde sloužit svému králi.

Ale Jan se brzy roztěšnil, chodil smutný, byl všecek nesvůj, vzpomínal na princeznu. Maminka poznala, že cosi je, tak se s ním posadila na lavičku, hladila ho po vlasech, ptala se, co ho boli, až jí všechno vypověděl a že se slíbíl vrátit do roka a do dne, jenže princezna je bohatá, dcera mocného krále, a on je chudý rytíř. Maminka ho potěšila; povídala: „Jdi synáčku, vezmi kytaru, chrtá, jdi jen tak jako chudý zpěvák. Však uvidíš, jak tě přijmou, jak tě tvá princezna uvítá.“

Jan mamince poděkoval, vzal kytaru, zavolał chrtá a šel.

¹Vlastní ilustrace

Příloha 8 - Vybrané upravené dvoustrany s textem¹

Tak hned kočár, šest koní, lokaje, jedou za chrtem až před hospodu, prosí zpěváka, aby jel do hradu. Hospodský div se nezvrátil strachy o hospodu, sám přidržel dvířka u kočáru, ale Jan na jeho hospodu nedbal, odjel. Přijede k paláci, vejde do síně, všichni vidí: chudý zpěvák přišel s kytarou a se psem, ať si zazpívá. Zazpíval a princezna hledí, je-li to on, její rytíř drabý? Sama mu nese víno na tácu. Ale když se napil, je v poháru princeznin prstýnek. Hned vzala milého Jana za ruku, dovedla ho k tatínkovi a povídá: „Pánové drazí, povim vám pohádku. Měla jsem zlatý zámek, otvírala jsem jej zlatým klíčem. Zlatý klíč jsem ztratila, měděného nabyla. A nyní zlatý nalézám. Který z nich si nechat mám?“

Ženich se smál, to prý je lehká věc, že zlatý — kdo prý by si nechával měděný? Princezna ukázala na Jana a pravila k ženichovi: „Toto je můj klíč zlatý, rytíř pravý, ten draka zabil a tys v kapličce seděl, smrtí jsi mi hrozil.“

38

39

Ženich vyskočil na Jana, ale jak se hnul, chrt po něm a už na něm stál na zemi, vrčel mu do tváře, až milý lokaj volal o milost. Jan se zasmál, povídá: „Toto je podivná věc, draka se nebál a psi tlamy se bojí!“

Hvizdl, chrt pustil, lokaj klekl, všechno vypověděl, prosil za odpuštění. Král ho chtěl hned oběsit, ale Jan prosil, aby ho nechal tak, poslal ho domů se vzkázáním, jak pořídil, a že už byla svatba nachystána, princezna, jak držela Jana za ruku, hned si ho vedla do kostela a starý král mu dal své království.

40

¹Vlastní ilustrace

Příloha 9 - Obálka knihy¹

¹Vlastní ilustrace